

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.II.38.314/2018/12.

A tanács tagjai: Tóth Kincső a tanács elnöke
. Márton Gizella előadó bíró
. Kalas Tibor bíró

Az I. rendű felperes: I.rendű felperes
(cím)

Az I. rendű felperes képviselője: Józsa Edina ügyvéd
(cím)

A II. rendű felperes: II.rendű felperes
(cím)

A II. rendű felperes képviselője: Szőke Mihály Ügyvédi Iroda
(Dr. Szőke Mihály ügyvéd,
cím)

Az alperes: Orvosi Kamara
Országos Etikai Bizottsága
(cím)

Az alperes képviselője: Fekete Gábor ügyvéd
(cím)

A per tárgya: orvosetikai ügyben hozott határozat bírósági
felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I. rendű felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
12.K.27.383/2017/28. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.K.27.383/2017/28. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott, az I. rendű felperesre vonatkozó rendelkezéseit, valamint az alperes 2017. szeptember 25-én kelt E/20-18/2017. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú etikai bizottságot új eljárásra kötelezi;

- kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 60.000 (hatvanezer) forint elsőfokú és 40.000 (negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati

illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és az ügy előzménye

- [1] Az I. rendű felperes 2009. óta ...-on gyermek háziorvosi teendőket lát el megvásárolt praxis keretében. Az orvosi rendelőben dr. **A.M.** doktornővel váltott rendelési időben folyik a betegellátás, illetve a felperes heti négy órában tanácsadást tart. A rendelő épületében van a tanácsadói helyiség, ahol a területi védőnők látják el feladataikat. A területi védőnők munkájukat a II. rendű felperes keretén belül látják el, a munkáltatói jogokat felettük a II. rendű felperes igazgatója gyakorolja.
- [2] Az elsőfokú ítéletben rögzített tényállás szerint az I. rendű felperesnek a területi védőnőkkel és több orvos kollégájával is megromlott a viszonya. A II. rendű felperes etikai eljárás lefolytatását kérte a 2016. július 15-én tett panaszlevelében az I. rendű felperessel szemben az alkalmazásában álló védőnőket ért támadások miatt. A pontosított panaszbeadvány szerint az I. rendű felperes a védőnők szakmai tevékenységét folyamatosan kritizálja és ezt mások előtt teszi, rontja jó hírnevüket, csorbítja tekintélyüket. A panaszt több orvos kollégával szemben tanúsított becsületsértő kifejezések, szóváltások, az orvosokat tanúk jelenlétében negatív színben feltüntető kijelentései miatt is előterjesztette.
- [3] A 2016. július 20-án hivatalból a Magyar Orvosi Kamara Pest Megyei Területi Szervezet Etikai Bizottsága által megindult etikai eljárásban az alperes a 2017. január 10-én meghozott E/20-5/2017. számú végzésével az eljárás folytatására a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Orvosi Kamara Etikai Bizottságát jelölte ki. Az elsőfokú etikai bizottság a II. rendű felperest ügyfélnek tekintette, mert álláspontja szerint a II. rendű felperes jogos érdeke fennáll a vele munkaviszonyban álló munkavállalókat (védőnőket) érintő konfliktusok, kritikák megalapozottságának tisztázása okán. Az elsőfokú etikai bizottság az ügyben több tárgyalást tartott (2017. március 22-én és május 3-án), azokra a II. rendű felperest is megidézte, meghallgatta az I. rendű felperest, nyilatkoztatta a II. rendű felperest, mindkét felperes által indítványozott bizonyítási indítványoknak eleget téve tanúkat hallgatott meg, majd a 2017. június 7-én meghozott E/13/1/2017-60. számú határozatával az I. rendű felperest figyelmeztetés etikai büntetésben részesítette. Megállapította, hogy az etikai vétség gyanúja alapos volt, az I. rendű felperes nem megfelelő magatartást tanúsított mind a védőnőkkel, mind az orvos kollégákkal szemben, ezért az I. rendű felperes a magatartásával megsértette az Etikai Kódex II.19. (2) és (3) bekezdését, II.16 pontját, a II.18. pont (2) és (8) bekezdését, II.1.3. pont (2) bekezdését. Mindezek alapján megállapította az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Ekt.) 20. § a) pontja szerinti etikai vétség elkövetését, amellyel - a határozat indokolása szerint - a megrovás etikai büntetés áll arányban. Kifejtette, hogy a figyelmeztetés büntetését azzal a céllal alkalmazta, hogy határt szabjon annak, hogy milyen keretek között lehet megfogalmazni a másokkal szemben fennálló kritikákat, negatív véleményeket, hiszen az nem lehet kérdés, hogy az ilyen jellegű véleménynyilvánításnak építő jelleggel helye kell, hogy legyen az egészségügyi dolgozók közötti kommunikációban.
- [4] A határozat ellen mind az I., mind a II. rendű felperes fellebbezést nyújtott be. Az I. rendű felperes az etikai vétség elkövetését vitatta, míg a II. rendű felperes a büntetés súlyosítását kérte. Az I. rendű felperes a fellebbezési eljárás során iratbetekintési kérelmet is előterjesztett.
- [5] Az alperes a 2017. szeptember 25-én meghozott 1/20-18/2017. számú határozatával az elsőfokú határozatot az indokolás tekintetében megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta. A megváltoztatás az elsőfokú határozat 5. oldal második bekezdésének első mondatában szereplő megrovás

szövegrészt érintette, annak helyébe a figyelmeztetés szövegrészt tette, mert úgy ítélte meg, hogy az indokolás szövegében a kiszabott büntetést érintő szövegelírás történt. A fellebbezések kapcsán kiemelte, hogy azok nem tartalmaztak olyan új tényt, körülményt, bizonyítékot, amely az elsőfokú határozat megváltoztatását, vagy megsemmisítését megalapozhatta volna. Megállapítása szerint az I. rendű felperes magatartását érintően a tényállást az elsőfokú etikai bizottság részletesen feltárta, a bizonyítékokat helytállóan értékelte és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű felperes etikai vétséget követett el.

- [6] Az alperes a határozata meghozatala napján meghozott E/20-17/2017. számú végzésében az I. rendű felperesnek a fellebbezési eljárásban, 2017. július 18-án előterjesztett iratbetekintési kérelméről akként döntött, hogy arra az elsőfokú etikai bizottságnál kerülhet sor. A végzés indokolása szerint a kérelmet a 2017. augusztus 30-i ülésen tárgyalták, annak helyt adtak, a végzést mégis csak 2017. szeptember 25-én, a másodfokú eljárás befejezésének napján hozták meg.

A kereseti kérelmek és az alperes védekezése

- [7] Az alperesi határozat felülvizsgálata iránt mind az I., mind a II. rendű felperes keresetet nyújtott be.
- [8] Az I. rendű felperes vitatta az etikai vétség elkövetését. Sérelmezte a II. rendű felperes ügyféli eljárási jogosultságát. Kifogásolta az ügyintézési határidő túllépését, a személyes meghallgatása elmulasztását. Állította az ügyféli jogai sérelmét, jogai korlátozását, a nyilatkozattételtől való elzárását és kifogásolta, hogy az iratbetekintési kérelmére a betekintést csak az eljárást befejező határozat meghozatala után engedélyezték. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban a 2017. május 3-i tárgyalás során a II. rendű felperes bizonyítékokat nyújtott be, de azt nem ismertették, és a határozatból sem derül ki, hogy azokat figyelembe vették-e. Kifogásolta, hogy az alperes a fellebbezéshez benyújtott bizonyítékait nem értékelte, ezzel az ellenbizonyítástól elzárta. Az orvosokkal szembeni etikai vétséget csak egy orvos és három tanú vallomására alapították, az érintett többi orvost nem hallgatták meg, továbbá az egyik tanú és az orvos elfogultságát nem vették figyelembe. Arra is hivatkozott, hogy a tanúnyilatkozatokban konkrét időpontok nélkül említett események kapcsán az sem állapítható meg, hogy azok 3 éven belül történtek-e.
- [9] A II. rendű felperes kifogásolta a határozat megváltoztatását, amelyről állította, hogy tulajdonképpen jogsértően elrendelt kijavítás volt. Vitatta azt, hogy arányos szankció került kiszabásra.
- [10] Az alperes a keresetek elutasítását indítványozta.

Az elsőfokú ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság a pereket egyesítette. A bíróság a felperesek keresetét nem találta megalapozottnak. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 15. § (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a II. rendű felperes ügyfélképeséssel rendelkezett az etikai eljárás során, ezért a panasza tárgyában folyó eljárásban a nyilatkozattételi jog megillette, az etikai ügyben tartott tárgyalásokon részt vehetett, megillette a jogorvoslati jog. A II. rendű felperes az alkalmazásában álló védőnők tekintetében rendelkezett ügyféli jogállással, az orvosokkal szemben tanúsított etikai vétség kapcsán ilyen jogállás nem illette meg, azonban az eljárás ilyen módon nem volt elkülöníthető, ezért nem volt jogsértő a II. rendű felperesnek az etikai eljárásban való részvétele.
- [12] A határozat megváltoztatása tulajdonképpen a határozati elírás kijavítására irányult, amely azonban a Ket. 81/A. § (1) bekezdése értelmében jogsértő volt, mert arra az elsőfokú hatóság lett volna jogosult, azonban ez a jogsértés - súlyát tekintve - nem indokolta az alperes határozatának hatályon

kívül helyezését.

- [13] Az ügyintézési határidő túllépését állító kereseti kérelem kapcsán a bíróság megállapította, hogy az iratanyag kijelölés és áttétel folytán 2017. január 31. napján érkezett meg az elsőfokú etikai bizottsághoz. Ezt követően a 2017. február 28-i hiánypótlási felhívás teljesítésének napján, 2017. március 22-én tárgyalást tartottak, melyhez képest a 2017. május 3-án tartott következő tárgyaláson került sor a határozathozatalra, ezért az eljárási határidő megsértésre nem került. A bíróság megjegyezte, hogy az eljárási határidő túllépéséhez a jogszabály külön jogkövetkezményt nem fűz, ezért annak túllépése nem minősül olyan jogsértésnek, amely a határozat hatályon kívül helyezését megalapozza.
- [14] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a másodfokú etikai bizottság az elsőfokú eljárás jogszerűségét állapította meg, ezért a másodfokú eljárásban elegendő volt csupán a tényállást megalapozó bizonyítékokra utalni, azok részletes megismétlése nélkül. Megállapította továbbá, hogy az I. rendű felperes személyes meghallgatására sor került, az etikai eljárásban tartott tárgyalásokon lehetősége volt nyilatkozatot tennie, az álláspontját kifejtenie, kérdésekre válaszolnia. Az I. rendű felperesnek arra a kifogására, hogy a fellebbezéshez csatolt iratok nem kerültek értékelésre, a bíróság kifejtette, hogy az elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően keletkezett iratok felhasználhatóságát a Ket. 98. § (1a) bekezdése kizárja. Ezen túlmenően a másodfokú etikai bizottság a határozatában rámutatott, hogy a fellebbezés nem tartalmazott olyan új tény, körülményt, bizonyítékot, amely az elsőfokú határozat megváltoztatását vagy megsemmisítését megalapozhatta volna. Az etikai bizottság a tanúmeghallgatásokkor a tanúkat az elfogultság kérdésében nyilatkoztatta, az adott válaszok függvényében került sor a tanúk meghallgatására, majd a tanúvallomás bizonyítékként való értékelésére. Az I. rendű felperes testvérének meghallgatásakor jogszerűen került megállapításra az, hogy testvértől tárgyilagos tanúvallomás nem várható. A testvér-tanú maga is nyilatkozott arról, hogy feszült helyzet alakult ki a védőnők és az I. rendű felperes között, ezért ez a tanúvallomás is megerősítette az I. rendű felperes és a védőnők kapcsolatának milyenségét.
- [15] Az elsőfokú bíróság I. rendű felperes indítványára tanúbizonyítást folytatott le, a tanúvallomásokat értékelve arra a megállapításra jutott, hogy az etikai bizottság az Ekt. 20. § a) pontja szerinti etikai vétség elkövetését jogszerűen állapította meg, ezzel szemben az I. rendű felperesnek nem sikerült bizonyítania azt, hogy etikai vétséget nem követett el. A II. rendű felperes keresete kapcsán rögzítette, hogy más személy terhére a kiszabott etikai büntetés nem hozható összefüggésbe az I. rendű felperes terhére rótt etikai vétséggel, ezért nem más személlyel szemben kiszabott etikai büntetéssel kell arányban állnia az I. rendű felperes büntetésének.
- [16] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes határozata törvényes és megalapozott volt, ezért ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] A jogerős ítélet ellen az I. rendű felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését a másodfokú etikai bizottsági határozatra is kiterjedően és az alperes új eljárásra kötelezését. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Ekt. 23. § (5) bekezdés b) pontját, 22. § (1) bekezdését, 5. § (1) és (4) bekezdését, a Ket. 15. § (1) bekezdését, 50. § (1), (4)-(6) bekezdéseit, 62. § (3) és (4) bekezdését, 70. § (1) bekezdését, 98. § (1a) bekezdését, 105. § (2) bekezdését. Hivatkozott továbbá a Ket. 1. § (1)-(2), (3)-(4) bekezdéseire is az ügyféli jogok gyakorlásának akadályozása körében.
- [18] Előadta, hogy az orvosetikai eljárás hivatalból és nem kérelemre, vagy panaszra indul meg. A II. rendű felperes mint a panaszbeadvány előterjesztője ügyfélként nem járhatott volna el az etikai eljárásban, őt nem illették volna meg az ügyféli jogok a más személy ellen indult etikai eljárásban. Kifogásolta, hogy a II. rendű felperes kérelmére meg sem indulhatott volna az eljárás. Sérelmezte az ügyintézési határidő túllépését is, mert így az előírt időtartamnál jóval hosszabb ideig állt az eljárás

hatálya alatt. Állította, hogy a tényállást az etikai bizottság nem tisztázta, nem hallgatták meg az eljárásban személyesen, az eljárás iratait nem ismerhette meg, akadályozva volt az ügyféli jogai gyakorlásában. Sérelmezte, hogy a fellebbezéséhez csatolt bizonyítékokat nem vették figyelembe, erről az elsőfokú bíróság jogsértően döntött, tévesen értelmezte a Ket. 98. § (1a) bekezdését. Álláspontja szerint e körben a Ket. 105. § (2) bekezdését kellett volna alkalmazni. Kifogásolta, hogy a testvére tanúvallomását elfogultság miatt nem vették figyelembe. Hivatkozott arra is, hogy az etikai bizottság a tanúk vallomását az elfogultság tisztázása nélkül értékelte és a tényállás tisztázása nélkül került sor döntéshozatalra.

[19] A II. rendű felperes észrevételében az elsőfokú ítélet hatályban tartását kérte.

[20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint részben alapos, részben alaptalan.

[22] A Kúria a jogerős ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül. A II. rendű felperes keresetét elutasító ítéleti döntés ellen felülvizsgálati kérelem nem került benyújtásra, ezért azt a Kúria a felülvizsgálati eljárás során nem vizsgálta, azt a döntésével nem érintette.

[23] A Kúria elsőként a II. rendű felperes ügyféli jogállásával kapcsolatos kifogásokat és ezzel összefüggésben az eljárás megindításának módját vizsgálta. Hangsúlyozza a Kúria, hogy az etikai eljárás az Ekt. 22. § (1) bekezdése értelmében hivatalból indul abban az esetben is, ha az etikai vétség gyanújáról a kamarai szerv panaszbejelentésből szerez tudomást. A panaszbejelentő a panaszában csak olyan sérelmet jelenthet be, amely saját egyéni jog- vagy érdeksérelme megszüntetésére irányul a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 1. § (2) bekezdésében meghatározott panaszfogalom értelmében. A II. rendű felperes panaszbeadványában foglaltak alkalmasak lehettek arra, hogy abból az etikai bizottság az etikai vétség megalapozott gyanújáról tudomást szerezzen és az etikai eljárást megindíthassa, de saját egyéni jog- vagy érdeksérelme hiányában a II. rendű felperest panaszosnak nem, csak bejelentőnek tekinthette volna. A panaszt megillető jogosultságokat az Ekt. szabályozza, ezek a jogosultságok csak a ténylegesen panasszal élő és panaszosnak tekinthető személyt illetik meg, a bejelentőt nem. Az Ekt. 22. § (1) bekezdése értelmében az etikai eljárás megindításáról - ha az eljárás panaszbejelentés alapján indult - az eljárás megindításával egyidejűleg írásban értesíteni kell a panaszt is. Az Ekt. 23. § (1) bekezdése értelmében a területi szervezet etikai bizottsága az etikai felelősség tárgyában hozott határozatát - ha az eljárás panaszbejelentés alapján indult - közli a panaszossal is. Az Ekt. 23. § (2) bekezdése értelmében az elsőfokú etikai határozattal szemben a panaszos is fellebbezhet. Az Ekt. 23. § (3) bekezdése értelmében a másodfokon eljáró országos etikai bizottság a határozatát - az a) pont szerint - a panaszossal is közli és a panaszos az Ekt. 24. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú határozat ellen bírósági felülvizsgálatot kezdeményezhet. Az etikai eljárás a Ket. 12. § (2) bekezdés b) pontja értelmében nem tartozik a Ket. hatálya alá, de az Ekt. 23. § (5) bekezdése az eljárásra a Ket. rendelkezései megfelelő alkalmazását írta elő. Hangsúlyozandó, hogy az Ekt. számos, a Ket.-től eltérő szabályozást tartalmaz (pl. az eljárás hivatalbóli megindítása, eljárási határidő, stb.), ezért a Ket. megfelelő alkalmazásának előírása azt jelenti, hogy a Ket. szabályai csak az etikai eljárás speciális jellegére tekintettel, azzal összefüggésben érvényesülhetnek. Az Ekt. fentebb idézett szabályai csak

azt teszik lehetővé a panaszosnak, hogy értesüljön az eljárás megindításáról, az első-, és a másodfokú határozatokat a részére kézbesítsék, az elsőfokú határozat ellen fellebbezhet és a másodfokú határozat felülvizsgálata iránt a perindításra is jogosult, de mindezek a jogosultságok azonban nem jelentik azt, hogy a panaszost az etikai eljárásban az ügyféli jogok teljessége megilleti, és részt vehet az etikai ügyben tartott tárgyalásokon, nyilatkozatokat, észrevételeket, bizonyítási indítványokat is tehet, mert ebben az esetben nem lenne szükség az Ekt. fenti szabályaival előírt bizonyos jogosultságoknak a panaszosnak való megadására, biztosítására. Az eljárásban ügyféli jogokkal csak az rendelkezhet, akinek a Ket. 15. § (1) bekezdése értelmében az ügy a jogát, jogos érdekét közvetlenül érinti. A panaszos az etikai vétség gyanúja alá eső magatartással kapcsolatban fennálló saját jog- és érdekséremlé ellenére az etikai ügyben nem közvetlenül érintett, mert az etikai eljárás nem az ő magatartását, cselekményét ítéli meg, de személyesen nem is őt érinti. A panaszos fellebbezési és perindítási joga ebben az értelemben korlátozott, csak a saját jogára, érdekséremlére kiható jogsértésre terjed ki, és a közvetlen érintettséggel összefüggő kérdésekre kiterjedően illeti meg a panaszost. Ilyenként értékelhető, ha a megalapozott gyanú ellenére nem indítanak eljárást, vagy a bizonyítékokat tévesen értékelve nem állapítják meg az etikai vétség elkövetését. Büntetés kiszabását, vagy annak súlyosbítását nem kérheti, mert az az etikai bizottság kompetenciája.

[24] A II. rendű felperes jogát, jogos érdekét az I. rendű felperesnek a védőnőkkel, orvosokkal szemben tanúsított magatartása közvetlenül nem érinti, a védőnők fölött munkáltatói jogokkal rendelkezik, tevékenységét, munkáltatói jogkörét nem érinti a kifogásolt magatartás. Közvetlen érintettség ugyanis csak a kifogásolt magatartással közvetlenül érintett védőnők, orvosok vonatkozásában állapítható meg, panaszosnak csak a védőnők vagy orvosok lettek volna tekinthetők, ha panasszal éltek volna. Önmagában mindezek alapján egy panaszbeadvány előterjesztése nem teszi az előterjesztőt egyúttal panaszossá, továbbá a panaszosi minőség önmagában nem jogosítja fel a panaszost az ügyféli jogok teljes körű gyakorlására. Közvetlen érintettség hiányában a II. rendű felperest az Ekt. 22. § (1) bekezdése, 23. § (1)-(2)-(3) bekezdése, 24. § (3) bekezdése szerinti jogosultságok nem illetik meg, nem rendelkezik ügyféli jogokkal, így nem jogosult az etikai tárgyalásokon részt venni, bizonyítási indítványokkal élni, nyilatkozatokat tenni. Mindebből következően az I. rendű felperes alappal kifogásolta a II. rendű felperes eljárását, ügyféli jogai gyakorlását. Az alperes és az elsőfokú etikai bizottság is jogsértően járt el - és ezt a bíróság is tévesen ítélte meg -, amikor a II. rendű felperest ügyfélnek tekintette, és a részvétele mellett folytatta le az etikai eljárást, a tárgyalásokra ügyfélként megidézte, nyilatkoztatta, a bizonyítási indítványainak helyt adva folytatta le a bizonyítási eljárást.

[25] A Kúria megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a II. rendű felperes perindítási jogosultságán túlmenően vizsgálni a II. rendű felperes keresetösségi jogát. A felülvizsgálati kérelem azonban nem érintette a jogerős ítéletnek a II. rendű felperes keresete tárgyában hozott döntést, ezért ennek a mulasztásnak a következményét a Kúria nem vonhatta le.

[26] Az I. rendű felperes arra is helytállóan hivatkozott, hogy a II. rendű felperes a vele jogviszonyban nem álló orvosok tekintetében sem lehetett panaszos, legfeljebb bejelentő, mert etikai vétség gyanúját megalapozó magatartás tekintetében semmilyen saját jog- és érdeksérelemre nem tudott hivatkozni. Az orvosetikai eljárásban a II. rendű felperessel semmilyen jogviszonyban nem álló orvosokkal szemben tanúsított etikai vétség gyanúját kimerítő magatartások tekintetében a II. rendű felperes ügyféli jogokkal nem rendelkezik. A jelen etikai eljárásban az I. rendű felperesnek az orvoscollégákkal szemben tanúsított magatartása vizsgálatára a II. rendű felperes bejelentése és nem az orvoscollégák panasza alapján került sor, ezért alappal hivatkozott az I. rendű felperes arra, hogy a II. rendű felperesnek a jogát vagy jogos érdekét nem érintő, orvoscollégákkal szemben tanúsított magatartásával kapcsolatban felmerült etikai vétség gyanúja kapcsán indult etikai eljárásban nem vehetett volna részt, ügyféli jogokat sem gyakorolhatott volna, bizonyítékokat nem terjeszthetett volna elő, észrevételeket, nyilatkozatokat sem tehetett volna. Tévedett tehát az elsőfokú bíróság,

amikor azt állapította meg - az I. rendű felperesnek ezt kifogásoló kereseti kérelme kapcsán -, hogy az eljárás ily módon történő elkülönítésére gyakorlatilag lehetőség nem volt, mert figyelmen kívül hagyta annak az egyébként, a II. rendű felperesnek az orvosokkal szemben tanúsított magatartás kapcsán hiányzó ügyféli jogállására tett, helyes I. rendű felperesi megállapításának a jogkövetkezményét, azaz azt, hogy a II. rendű felperesnek az orvosokkal szemben tanúsított magatartása miatt tett „panaszbejelentés” kapcsán nem volt panaszosnak tekinthető. Tehát nem az eljárás elkülöníthetőségének, hanem a panaszosi minőség hiányának volt jelentősége ebben az ügyben.

- [27] Az I. rendű felperes azonban tévesen hivatkozott arra, hogy a II. rendű felperes „panaszbejelentésére” meg sem indulhatott volna az eljárás. Az etikai eljárás nem a II. rendű felperes panasza alapján indult, hanem az Ekt. 22. § (1) bekezdése alapján hivatalból került megindításra a bejelentésben állított etikai vétséget megalapozó gyanúról való tudomásszerzés folytán.
- [28] Az I. rendű felperesnek az ügyintézési határidő túllépését kifogásoló felülvizsgálati kérelme kapcsán a Kúria hangsúlyozza, hogy az ügyintézési határidőt az Ekt. 23. § (5) bekezdés b) pontja 45 napban határozza meg. Az Ekt. nem ad felmentést a testületi üléseket tartó bizottságok esetében sem a fenti határidő betartása alól. Az elsőfokú bíróság ítéletében - jogszabályi hivatkozások nélkül - azt állapította meg, hogy az ügyintézési határidő túllépésére nem került sor, ezzel szemben viszont az I. rendű felperes a felülvizsgálati kérelmében részletesen nem fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság határidő számítását miért tartja jogsértőnek, ezért csak a határidő számítása volt ellenőrizhető. Hangsúlyozza a Kúria, hogy a Ket. 33. § (5) bekezdése értelmében a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság kijelölése folytán a kijelölt hatóságnál az ügyintézési határidő a hatósághoz az iratoknak a megérkezését követő napon indul meg, abba a kijelölés előtti eljárási időtartam nem számít bele. Az ügyintézési határidőbe a hiánypótlás időtartama nem számítható be, mert a hatóság csak a hiánypótlást követően van abban a helyzetben, hogy az ügyet elbírálja, az eljárást érdemben lefolytathassa [Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontja]. Az ügyintézési határidő az iratoknak 2017. január 31. napján történő megérkezéséhez képest 2017. február 1-jén indult meg, melyből a 2017. február 28-án eszközölt hiánypótlási felhívásig 27 nap, a hiánypótlás 2017. március 22-én történő teljesítésétől a 2017. május 3-i határozathozatalig 42 nap telt el, ezért az ügyintézési határidő (45 naphoz képest 69 nap) túllépése megállapítható. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az ügyintézési határidő túllépésének kérdését tévesen döntötte el. Megjegyzi a Kúria, hogy a 2017. május 3-i tárgyaláson - a jegyzőkönyv szerint - az ügyet befejező döntés megszületett, ezért jogsértő az a bizottsági gyakorlat, amely során - a Ket. 72. § (1) bekezdés f) pontjától eltérően - a bizottság a határozatot 2017. június 7-i nappal keltezve hozza meg.
- [29] Arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság, hogy az ügyintézési határidő túllépéséhez a jogszabály olyan jogkövetkezményt nem fűzött, amely a határidő túllépése okán súlyos eljárási jogszabálysértés megállapítását lehetővé tenné. Az ügyintézési határidő ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének fel nem róható okból való túllépése jogkövetkezménye a Ket. 33/A. §-ában szabályozott illeték-visszafizetés.
- [30] Az I. rendű felperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy az etikai eljárás során nem hallgatták meg személyesen, a tanúmeghallgatásokra nem tehetett észrevételt. Az I. rendű felperes állítása az elsőfokú és a másodfokú etikai eljárás iratanyagával ellentétes. Az I. rendű felperes az etikai ügyben tartott tárgyalásokon jelen volt, írásbeli és szóbeli nyilatkozatot is tehetett, kérdésekre válaszolhatott, észrevétellel élhetett, meghallgatására is sor került, ezért a Ket. 62. § (1) és (3) bekezdése megsértésre nem került, kivéve azt a 2017. május 3-i tárgyaláson foganatosított néhány tanúmeghallgatást, amelyek esetében az I. rendű felperesnek a jegyzőkönyvben rögzítettek szerint

csak kérdésfeltevésekre adtak módot. Az eljárás során az eljárás alá vont személy nem zárható el attól, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen az adott eljárási cselekménnyel összefüggésben, a tanúvallomásra észrevételt, nyilatkozatot, megjegyzést tegyen. Az I. rendű felperes által hivatkozott Ket. 70. § (1) bekezdése megsértésre nem kerülhetett, mert az a jelen ügyben nem alkalmazható, mert az eljárás nem az eljárás megindításáról való értesítés mellőzésével indult, ez a rendelkezés pedig erre az esetre ad szabályozást. Az I. rendű felperes a Ket. 1. § (2) bekezdése, 5. § (1) bekezdése és (4) bekezdése értelmében nem zárható el attól, hogy az eljárás során benyújtott, beszerzett, keletkezett bizonyítékokat megismerje.

[31] Az elsőfokú bíróság a Pp. 215. §-ába ütközően nem bírálta el az I. rendű felperesnek azt a kereseti kérelmét, amely arra vonatkozott az iratbetekintési jog korlátozásával összefüggésben, hogy a II. rendű felperes által a 2017. május 3-i tárgyaláson benyújtott bizonyítékokat az elsőfokú etikai bizottság nem ismertette, azokat az I. rendű felperes nem ismerhette meg, mert egyúttal 2017. május 3-án határozathozatalra is sor került. Az I. rendű felperesnek a fellebbezési eljárásban kért iratbetekintési kérelmének az alperes a másodfokú érdemi határozat meghozatalával azonos napon, a 2017. szeptember 25-én meghozott E/20-17/2017. számú végzés szerint úgy adott helyt, hogy az iratbetekintésre az elsőfokú etikai bizottságnál kerülhet sor. A végzés indokolása szerint az iratbetekintési kérelem benyújtására 2017. július 18-án került sor, arról a másodfokú etikai bizottság a kérelem benyújtását követő első ülésen, 2017. augusztus 30-án döntött és az iratbetekintési kérelemnek helyt adott. Ehhez képest az iratbetekintési kérelemről csak 2017. szeptember 25-én hozott végzést a másodfokú eljárás befejezésével egyidejűleg. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy az iratbetekintési kérelem ily módon történő teljesítése a tisztességes hatósági eljárás elvének megfelelt-e, akadályozta-e az I. rendű felperest a védekezésben, a fellebbezés megalapozott előterjesztésében, a II. rendű felperesnek az elsőfokú határozat hozatalának napján tartott tárgyaláson becsatolt bizonyítékai megismerésében, azaz az ügyfél jogai korlátozásra kerültek-e. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság azt sem vizsgálta, hogy az alperes az I. rendű felperes fellebbezésében felhozott kifogásokat megvizsgálta-e és a fellebbezéssel együtt benyújtott iratokat az alperes ténylegesen értékelte-e és a határozathozatalnál mérlegelte-e, mert az I. rendű felperes határozottan állította, hogy a védőnőket kritizáló magatartás megállapításával szemben a fellebbezés 1. számú mellékletében benyújtott írásos nyilatkozatok ezt tételesen cáfolták, de ezeknek a bizonyítékoknak az értékelésére a másodfokú határozatban nem volt indokolás, ahogy a fellebbezés 2-4. mellékleteinek értékelésére sem került sor. Az I. rendű felperes az orvosokkal szembeni magatartás kapcsán megállapított etikai vétség cáfolatára is a fellebbezése 5. számú mellékletében okiratokat, szülői nyilatkozatokat, a 6. számú mellékletben az egyik orvost érintő lakossági bejegyzéseket nyújtott be, és ezek értékelésének elmulasztását is kifogásolta.

[32] Megjegyzi a Kúria, hogy az I. rendű felperes 2017. július 18-án előterjesztett iratbetekintési kérelméről az alperes rövid határidőben nem döntött, arról csak a másodfokú eljárás befejezésével egyidejűleg hozott azt engedélyező végzést. Az alperes eljárása sérti a tisztességes hatósági eljárás elvét, mert a Ket. 68. § (1) bekezdése értelmében az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthet az iratokba. Ezt az elvet sérti az alperes eljárása, mert egyrészt az I. rendű felperesnek - a késői, eljárás befejezését követő döntéshozatal folytán - nem volt módja a másodfokú eljárás során az eljárás irataiba való betekintésre. Másrészt az alperesnek a kérelemről még a másodfokú eljárás tartama alatt, rövid határidővel kellett volna döntést hoznia (Ket. 37. § (2) bekezdése). Harmadrészt a 2017. július 18-i kérelemről a 2017. augusztus 30-i ülésen való döntés indokolatlanul hosszú idő után került meghozatalra és ehhez képest csak 2017. szeptember 25-én írásban, végzés formában kiadásra. A hatóságnak a döntését a döntés meghozatalának napjával kell a Ket. 72. § (1) bekezdés f) pontja értelmében kelteznie és a döntést a meghozatalától számított rövid határidőn belül kell írásba foglalnia és közölnie az érintettel. Nem felel meg ennek az alperes eljárása, amely közel egy hónap elteltével foglalja írásba és önti alakzerű formába a döntését. Az alperes eljárása jogsértő jellegét az sem menti ki, hogy ülésezési időpontokban dönt a felmerült kérdésekről, mert a

Ket. nem ad felmentést erre tekintettel az elintézés jogszerű módja alól.

- [33] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában sommásan csak annyit rögzített, hogy elegendő a másodfokú határozatban az elsőfokú hatóság által megállapított tényállásra és bizonyítékokra utalni, azok részletes ismertetése nélkül. Az elsőfokú bíróság a fellebbezéshez csatolt dokumentumok értékelésének hiányát a Ket. 98. § (1a) bekezdésére utalással nem tartotta jogsértőnek, mert azok álláspontja szerint mivel az elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően keletkeztek, nem voltak felhasználhatók, és utalt arra is, hogy a fellebbezés nem tartalmazott új tényt, körülményt, bizonyítékot, amely az elsőfokú határozat megsemmisítését vagy megváltoztatását megalapozhatta volna.
- [34] A Kúria az elsőfokú ítélet sommás indokolását nem tartja a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt előírásnak megfelelőnek és a felperes valamennyi kereseti kérelmére kiterjedőnek sem. A Ket. 98. § (1a) bekezdése azt írja elő, hogy a fellebbezésben nem lehet olyan új tényre hivatkozni, amelyről az ügyfélnek a döntés meghozatala előtt tudomása volt. Ez a rendelkezés a fellebbezési eljárásban új bizonyítékok benyújtását nem zárja ki. Hangsúlyozza a Kúria, hogy az ügyfél a fellebbezési jogát akkor tudja a tisztességes hatósági eljárás keretei között gyakorolni, ha az elsőfokú határozat meghozatalát megalapozó bizonyítékokat teljeskörűen megismerheti, módja van az elsőfokú eljárás során a II. rendű felperes által benyújtott bizonyítékok megismerésére, azzal szemben nyilatkozat, észrevétel tételére, a védekezés lehetőségében nem korlátozott. Az elsőfokú bíróság ennek a körülménynek a vizsgálata nélkül arra a következtetésre jutott, hogy mivel a fellebbezéshez csatolt iratok az elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően keletkeztek, azok felhasználása a Ket. 98. § (1a) bekezdésébe ütközik. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a Ket. 98. § (1a) bekezdése csak az új tényre történő hivatkozást zárja ki, a fellebbezéshez új bizonyíték benyújtható, de az alperes sem ezzel érvelt, mert a határozatában a Ket. 98. § (1a) bekezdésére nem is hivatkozott.
- [35] Az elsőfokú bíróságnak ezzel összefüggésben azt kellett volna vizsgálnia, hogy az alperes az I. rendű felperes fellebbezéshez benyújtott okiratokat, bizonyítékokat ténylegesen értékelte-e a határozat meghozatalakor, mert az alperes határozata az I. rendű felperes bizonyítékait meg sem említette, azok értékelésével - az erre vonatkozó indokolás hiányára tekintettel - adós maradt. Az elsőfokú bíróságnak ezzel összefüggésben azt is vizsgálnia kellett volna, hogy a másik orvos terhére megállapított etikai eljárás érintette-e az I. rendű felperes és a másik orvos közötti konfliktust, az ott megállapított etikai vétség az I. rendű felperes magatartására kihat-e. Csak ennek megállapítása mellett lett volna eldönthető, hogy más orvos ügyében hozott etikai döntés kihathat-e az I. rendű felperes etikai ügyére. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolása azonban e körben is sommás maradt. Az iratokból megállapíthatóan a másik orvos ellen indított etikai eljárásban nem a jelen eljárásban is vizsgált két orvos közti konfliktus volt az etikai eljárás tárgya, ezért ez okból nem volt a jelen ügyben figyelembe vehető a másik orvos elleni etikai eljárásban hozott hozott döntés.
- [36] A Kúria nem látta megállapíthatónak a testvér-tanú tanúnyilatkozatával kapcsolatosan megállapított elfogultság téves voltát és más tanúkkal szemben hivatkozott elfogultság vizsgálatának elmulasztását, a Ket. 50. § (4) bekezdésének megsértését. A tanúmeghallgatásokra mind az etikai eljárás során, mind a perben sor került, a tanúnyilatkozatokat mind az etikai bizottság, mind a bíróság értékelte, a tanúk elfogultságra tett nyilatkozatát is értékelés alá vonták. A bíróságnak az a megállapítása, hogy a testvér-tanú tanúvallomása elfogultság miatt nem vehető figyelembe, de egyebekben a testvér-tanú az I. rendű felperes és a védőnők közötti feszült viszonyt megerősítette, így a tanúvallomása ebből a szempontból figyelembe vételre került, azzal a pontosítással fogadható el, hogy az elfogultság önmagában nem zárja ki erre a körülményre tekintettel a tanú vallomásának figyelembevételét, de a tanúvallomást az elfogultságra figyelemmel kell értékelni, a hitelességét, bizonyító erejét megítélni. A Kúria azonban a Ket. 50. § (4) bekezdésének megsértését abban a körben alaposnak találta, hogy az eljárás etikai bizottságok a tanúk vallomástétele során és a

megállapított etikai vétségek kapcsán nem tisztázták a kifogásolt cselekmények időpontját, megtörténtük idejét, és erre nézve a határozatokban sem tettek megállapítást. Ezt a kérdést a bíróság sem vizsgálta. Az Ekt. 22. § (2) bekezdése értelmében az olyan, egyébként etikai vétségnek minősülő cselekmény kapcsán nem marasztalható az eljárás alá vont, amelynek elkövetése óta három év eltelt. Az etikai bizottságnak az eljárása során tisztáznia kell az egyes kifogásolt cselekmények elkövetésének idejét is, ennek kiderítése nélkül folytatott eljárás jogsértő.

- [37] Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a Pp. 215. §-ába, 221. § (1) bekezdésébe ütközött. A Ket. 15. § (1) bekezdésébe, 98. § (1a) bekezdésébe ütköző súlyos eljárási jogsértések érintették az alperes és az elsőfokú etikai bizottság eljárását is, mert az etikai bizottságok az etikai eljárást a panaszosnak nem minősülő, ügyféli jogokkal nem rendelkező II. rendű felperes eljárása mellett jogszerűtlenül folytatták le, ezért a Kúria a jogerős ítéletet - annak felülvizsgálati kérelemmel nem támadott, a II. rendű felperes keresetét elutasító részét nem érintve - a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - a Pp. 339. § (1) bekezdése szerint hatályon kívül helyezte és az elsőfokú etikai bizottságot új eljárásra kötelezte.
- [38] Az új eljárás során az elsőfokú etikai bizottságnak a felülvizsgálati ítéletben kifejtett szempontok szerint az I. rendű felperessel szemben indított etikai eljárást - a II. rendű felperes közreműködése, eljárása kizárásával - a tisztességes hatósági eljárás szabályainak betartásával meg kell ismételnie, a tényállást fel kell tárnia, tanúként a kifogásolt magatartással érintett személyeket és az események tanúit - az elfogultságra tett nyilatkozatuk megtétele mellett - meg kell hallgatnia, tisztáznia kell az egyes események, konfliktusok megtörténtének időpontját. Az etikai bizottságnak a határozatában az eljárás során csatolt, keletkezett és beszerzett valamennyi bizonyítékot az eljárás alá vont személlyel ismertetnie kell, a bizonyítékokat értékelnie kell, az értékeléséről számot kell adnia, a döntését megfelelően és kellően indokolnia kell. A megismételt eljárást az Ekr. és az általános közigazgatási rendtartásról szóló, időközben hatályba lépett 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 143. § (1) bekezdése értelmében az Ákr. szabályaira tekintettel kell lefolytatnia.

Záró rész

- [39] A Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperest kötelezte az I. rendű felperes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A II. rendű felperes a közigazgatási perben ténylegesen az I. rendű felperessel szemben ellenérdekű fél, pertársként költségfizetésre nem volt kötelezhető, a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében pernyertesnek sem volt tekinthető, ezért az alperes nem volt a II. rendű felperes részére költségfizetésre kötelezhető.
- [40] Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. december 11.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró